

H6 OPNIEUW STOKEN

6. Opnieuw stoken

Het is mogelijk om je werk na de saggarstook opnieuw te stoken. Houd er rekening mee dat bij opnieuw stoken het zwart, dat is ontstaan door reductie (zie paragraaf 5.3), altijd verdwijnt. Als het werk veel te zwart is geworden, dan kun je het opnieuw in de oven zetten, bijvoorbeeld bij een biscuitstook. Het zwart van reductie verdwijnt en de kleuren die er (misschien) onder zitten, komen tevoorschijn. Het zwart dat was ontstaan door mangaan of koperoxide blijft gewoon zwart.

6.1 Nieuwe saggarstook

Vind je dat er na de saggarstook te weinig kleur op je werk zit, dan kun je het werk opnieuw inpakken met kleurende materialen en nogmaals in de saggar stoken.

6.2 Hogere temperatuur

In paragraaf 2.3 heb je kunnen lezen dat een hoge biscuittemperatuur de opname van kleur tijdens de saggarstook vermindert. Wil je het werk toch hoger stoken, dan kun je dat nu doen. Je kunt stoken tot de voor die klei ideale temperatuur. De reductie verdwijnt en de temperatuur heeft ook invloed op de kleuren. Hiernaast zie je resultaten met diverse soorten klei.

	<i>Gietklei</i>	<i>Fijne chamotte</i>	<i>Gietporselein</i>
ZONDER <i>terra sigillata</i>			
<i>na de saggar stook</i>			
<i>na 1150 °C</i>			
MET <i>terra sigillata</i>			
<i>na de saggar stook</i>			
<i>na 1150 °C</i>			

Gietklei
biscuit gestookt op 1050 °C

Fijne chamotte
biscuit gestookt op 1050 °C

Gietporselein
biscuit gestookt op 1050 °C

Na saggar stook (950 °C)

1050 °C met glazuur

1150 °C met glazuur

1220 °C met glazuur

6.3 Glazuren

Binnenkant

Heb je een vaas of andere 'containervorm' gemaakt, dan kun je die nu aan de binnenkant glazuren. De hoogte van de temperatuur waarop je opnieuw stookt kan invloed hebben op de kleuren die ontstaan zijn tijdens de saggarstook. Op sommige plaatsen zal de kleur donkerder worden en op andere zal deze verdwijnen. In hoofdstuk 6.1 zie je enkele voorbeelden bij verschillende temperaturen, met en zonder terra sigillata.

Hele werk glazuren

Je kunt ook op je hele werk, dus ook over de kleuren van de saggarstook, een transparant glazuur aanbrengen. Dit kan alleen bij werk waar geen terra sigillata op zit. Het zwart dat is ontstaan door koperdraad of -carbonaat zal bij de meeste glazuren groen worden. Ook hier heeft de hoogte van de temperatuur invloed op de kleuren.

6.4 Gebruiksgoed

Wanneer je gebruiksgoed maakt, let dan op met kleuren aan de binnenkant. Koper kan het glazuur instabiel maken (minder bestendig voor zuren en/of basen). Bovendien kunnen de stoffen later door het glazuur 'sijpelen'. Van de stoffen die ik in dit boek gebruik (koper, mangaan, ijzer en kobalt) is dat alleen verontwaardigend bij kobalt. Op dit moment (januari 2023) mag kobalt nog gewoon gebruikt worden, maar bij de nieuwe regelgeving wordt dat aan banden gelegd. Om er zeker van te zijn dat je werk daarna ook nog voedselveilig is, zorg dan dat er geen (of nauwelijks) kleur aan de binnenkant zit (zie pagina 46). Glazuur het werk met een goed voedselveilig glazuur. Dit kan een aardewerk- of steengoedglazuur zijn.

De kopjes op pagina 66 zijn na de saggarstook geglazuurd en op 1050 °C of 1150 °C gestookt.

Wil je meer weten over glazuur en voedselveiligheid, lees dan de website en blogs van Daniël Bende (dfb-keramiek).